

SYGEPLEJEKLINIKKEN I VANLØSE

Jens Fønnesbech, journalist

I Vanløse har Københavns kommune åbnet det seneste i en række af 5 sundhedshuse. Samlede sundhedstilbud, kontinuitet, nærhed og effektivitet, – vi sparker noget i gang, siger sårsygeplejerskerne.

Vanløse Sygeplejekliniks sårsygeplejersker Rikke Talbro og Britt Sundekilde Møller.

„Velkommen på sygeplejeklinikken. Vi er glade for at kunne byde dig velkommen på Københavns Kommunes sygeplejeklinik i Vanløse. Her vil du modtage den sygepleje, du er blevet henvist til. Klinikken er bemannet med sygeplejefaglige medarbejdere, som udfører sårbehandling og anden sygepleje. I Sundhedshus Vanløse skaber vores faciliteter fleksibilitet og sikrer, at vi kan give dig den bedst mulige sygepleje.“

Det er de ord, som stråler den visiterede borger i møde, så snart han/hun træder ind i det nye sundhedshus i Vanløse. Sundhedshuset er placeret i Ferrings gamle medicinalvarefabrik (det var her Klyks blev opfundet). Det var i maj måned sygeplejeklinikken åbnede, og dengang var det kun Rikke, som tog imod. Det var dengang man ikke forventede mere end fire patienter. Der kom 17 første dag!

I dag er både Rikke Talbro og Britt Sundekilde Møller på plads i sygeplejeklinikken – Britt med et diplommodul om patientologi i håndtasken og med en uddannelse fra Sårcentret på Bispebjerg Hospital – Rikke med praktisk erfaring fra en multimediscinsk afdeling på Hvidovre Hospital. I dag kommer dagligt mellem 15 og 20 patienter – 90% af dem med sår.

Viden heler sår

– Det er rart at det er det samme personale jeg møder hver gang jeg kommer på klinikken. Nu behøver jeg ikke forklare hele behandlingsforløbet hver gang jeg kommer, lyder kommentaren fra 70-årige Preben Søndergaard.

– Nu behøver jeg ikke vente på hjemmesygeplejersken. Jeg kan komme herover, blive behandlet og tage hjem i løbet af en time. Det er slut med at vente på sygeplejersken derhjemme, lyder en anden kommentar.

De kommentarer dækker fint de indtryk, som Rikke og Britt har af sundhedshuset. Britt søgte ud i praksis i Vanløse fordi der var ting i sårbehandlingen, der kunne gøres bedre.

– Problemet er ofte, at der mangler viden om, hvad der gavner på de venøse bensår og om nødvendigheden af kompression. Det kunne vi på Bispebjerg, og det ville jeg gerne gøre noget ved i hjemmesygeplejen. Det kan jeg gennem at undervise sygeplejerskerne. De praktiserende læger ved for lidt om sår, og når man så som sårsygeplejerske ved, at det er kompression, som skal til, så får man noget til at ske. Når viden øges hos hjemmesygeplejerskerne, får vi det samspil, der skal til. Så får vi helet flere sår.

Samme oplevelse har Rikke:

– Kompression, kompression, kompression. Det er det vi er gode til. Lægerne har ikke tid til selv at tage ud og se patienten. De sætter deres lid til os. Det er os, der kæder tingene sammen, når det handler om sår.

De vanskeligt helende diabetiske fodsår ude i hjemmene, dem er Britt ærgerlig over hun ikke kan få ind på klinikken. Men sådan er det – det er noget med den måde klinikken er organiseret på. Til gengæld rummer Sundhedshuset tilbud, der gør det muligt for borgeren, hos hvem et diabetisk fodsår er endt med amputation, at modtage genoptræning, diætist og sårbehandling på samme dag. Herved sparer borger en masse tid og får en oplevelse af et sammenhængende behandlingsforløb.

Skiftfrekvensen ned

– Jeg fik hurtigt mulighed for at undervise sygeplejegruppen, og der så jeg i løbet af det første halve år, at kvaliteten blev højnet. Skiftfrekvensen er nedsat markant, der er kommet kompression på sårene, og mærkelige bandagevalg er forsvundet. Der sparker vi noget i gang.

Desværre er undervisningens omfang ikke noget at prale af. Rikke og Britt kunne godt tænke sig mere undervisning, ligesom de selv gerne vil have mere efteruddannelse. Alligevel er det deres oplevelse, at uddannelse og vidensdeling prioriteres blandt de 25 sygeplejersker i hjemmeplejen. Nøglepersoner og kliniske vejledere til

Vi er glade for faciliteterne her – vi kan udføre en ordentlig sårbehandling, arbejdsstillingerne er rigtige, og vi har ordentlige instrumenter, som vi kan sterilisere.

studerende prioriteres med uddannelse, hvilket også er baggrunden for, at Britt har fået lov til at tage to sårmøbler. Rikke får samme mulighed næste år.

– Men vi mangler et sårkommunikationsredskab, hvor vi kommunikerer via et journalsystem i stedet for gennem patienterne. Det findes, men det er ikke blevet implementeret.

Arbejdsglæden op

Hvis borgeren modtager anden hjemmesygepleje er der normalt ingen problemer med at få visiteret til yderligere ydelser i sygeplejeklinikken. Man skal blot selv kunne transportere sig. Det er sygeplejerskerne enige i et rigtigt princip, og at det hjælper på sår. Borgeren skal møde frem, derved kommer hun i gang, får gang i blodomløbet, og når patienten er i sundhedshuset er det lettere at foreslå et kursus i at spise rigtigt, hjælp til rygeafvænnelse eller et tilbud om træning. Desuden er der livslyst forbundet med at skulle stå op, få tøj på og komme ud i verden.

Borgerne er glade for klinikken, arbejdet er effektivt, og sygeplejerskerne kan se resultater. Britt og Rikke er ikke i tvivl om, at friheden i arbejdstilrettelæggelsen og effektiviteten i sårbehandlingen styrker arbejdsglæden.

– Vi er specielt glade for faciliteterne – her kan vi udføre en ordentlig sårbehandling, arbejdsstillingerne er rigtige, og vi har ordentlige instrumenter, som vi kan sterilisere. Det er noget andet end at sidde i et halvbeskiddt køkken. Det giver stor tilfredshed at vide, at vi har lagt det rigtige produkt på såret, lyder det samstemmende fra Rikke og Britt.

BEHOV FOR SÅRNØRDER

– Den gennemsnitlige varighed af en sårplejeydelse ude i hjemmet er 43 dage, mens den på klinikken er 32 dage. Vi har oplevelser, der bekræfter tendensen. Men det er ikke en tendens vi ser i de andre områder, forklarer Susanne Grass.

Journalisten har tilkaldt leder af hjemmeplejen i Vanløse Susanne Grass. Hun lægger en administrationsrapport med alverdens statistikker på bordet. Godt nok stadig et spinkelt statistisk grundlag, men den viser iflg. Susanne Grass alligevel en klar tendens i behandlingen af sår.

Sårsygeplejerske Britt Sundekilde Møller ser også den klare tendens til at folk får afsluttet deres sår hurtigere på klinikken end dem ude i hjemmene.

– Men det er en formodning hidtil. Vi har ikke evidens for det. For mig at se handler det om kontinuitet – nu kommer der ikke en vikar, som ikke kender de rigtige sårbehandlingsprodukter, og som ændrer behandlingen *over night*. Vi ser patienten i en længere periode, fotograferer såret, og så kan vi bedre ændre behandlingen som led i en overordnet plan. Her kan vi også vaske såret på den rigtige måde – ikke noget med klatvask. Vi når op til halvanden mands udekørende arbejde.

Tjener penge på sår

– Jeg lægger stor vægt på uddannelse – det skal der bruges ressourcer på, fortæller Susanne Grass. Det har vist sig, at en satsning på uddannelse reducerer behandlingstiden,

når den opnåede specialistviden omsættes til praksis. Det er til gode for borgeren, idet vi ser en forkortet behandlingstid. Ligeledes er det en fordel for Københavns Kommune, da øget effektivisering reducerer omkostningerne. Vel at mærke uden at gå på kompromis med kvaliteten.

Men hvorfor sker det først nu – hjemmesygeplejen har da i årevis vidst, at måske op til to tredjedele af hjemmeplejens ressourcer gik til sårbehandling? Hvad sker der?

– Man kan sige at det er der vi har rykket os hen – fordi det er blevet mere legalt, at nogle bliver specialister og videnspersoner, at der er nogle man skal regne med sætter dagsordenen. Sådan var det ikke for ti år siden, der skulle vi være lige og solidariske. Nu må man gerne skille sig ud – nu er det et krav, at vi skiller os ud – ellers kan vi ikke leve op til at øge kvaliteten i behandlingen. Der er områder vi bliver nødt til at være mere skarpe på. Så ja, vi bliver nødt til at gribe i egen barm.

*– Uddannelse, uddannelse, specialisering, effektivitet
bedsideundervisning. I dag er det legitimt at skille sig ud,
siger Susanne Grass, leder af hjemmesygeplejen i Vanløse.*

Uddannelse og bedside undervisning

Susanne Grass er ikke i tvivl om at hun vil og kan skaffe ressourcer til at få området – herunder sårbehandlingen – ordentligt belyst og skaffe undervisning og efteruddannelse.

– Hvis statistikken taler sandt, så skal den gryde meget mere i kog. Vi skal have en tovholder, en sårsygeplejerske

i hver af vore fire grupper – en sårnørd som Britt. Der skal følges meget mere intenst op på sårene. En sårsygeplejerske i hver gruppe vil optimere sårbehandlingen.

Når Københavns kommune har valgt at satse på forebyggelse og sundhedsfremme, så er det også for at medinddrage borgeren. Borgeren skal selv gøre noget, fragte sig hen til klinikken. Og forhåbentlig er det en konsekvens af den tankegang, at tallene peger på bedre og hurtigere heling.

– Men jeg kan ikke gøre det alene, bryder Britt ind. Det har været en øjenåbner for sygeplejerskerne, når jeg har kørt en kampagne med undervisning f.eks. i kompression, og vi så kan se, at det virker, når jeg underviser intenst og målrettet på opkvalificering. Men vi skal have flere sårsygeplejersker.

Er der udsigter til det Susanne Grass?

– Ja, Vi skal i gang. Lige nu har vi to sårsygeplejersker til fire grupper, og de sidste to skal på uddannelse. Det er der god mening og økonomi i, når ca. 90% af patienterne i klinikken kommer med sår.

– Det er fint at komme på uddannelse, men det kræver også bedsideundervisning, uddyber Britt. Det er min force fra Sårcentret på Bispebjerg: At have taget sårmodulerne på diplomuddannelsen er ikke nok – vi skal have højnet det praktiske kliniske felt gennem sidemandsoplæring. Der er store muligheder i at kunne tage en sygeplejerske ind og give hende sidemandsoplæring.

Susanne Grass nikker – hun virker meget optimistisk på fremtiden, men hun har som leder også andre briller på: God og effektiv sårpleje handler om en række faktorer: Økonomi, kvalitet, fleksibilitet, viden og uddannelse – der er mange ting vi skal have fokus på.

– Det hele er så nyt for os. Sygeplejeklinikken er lige etableret, men kom igen om et år. Så har vi en masse at fortælle lyder Susannes farvel. ■

EWMA 2013

13-15 may 2013

COPENHAGEN Denmark

